

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

401. Het spook op de spoorbaan. — 402. Avonturen met een Hoed. — 403. Een Woelig Leven. — 404. De Geheimzinnige Kruisvaarder. — 405. De avonturen van een Hovenier. — 406. Een bange Vlucht. — 407. De nieuwe Kasteelheer. — 408. De jonge Landlooper. — 409. De twee Kameraden. — 410. De Spion. — 411. De Dochter van den Visscher. — 412. De Dochter van den Bezembinder. — 413. Een Huichelaar. — 414. De erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De hoeve bij de duinen. — 418. Leo op de Kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het Uilenhof. — 421. De strijd tegen de slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verijdelde Diefstal. — 425. C. het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den nacht van den moedige Knaap. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor het recht. — 431. Het spook van Sylt. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De stem aan de deur. — 439. Het geheimzinnig bedrijf. — 440. De smokkelaars van Blankenberghe. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Zigeuners op 't dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten schip. — 449. De Werklooze. — 450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 455. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsmann. — 459. De Heldin van Maastricht. — 460. Een spion verrast. — 461. De Wraak van den Eskimo. — 462. De Schoolmeester van Sylt. — 463. Gevangen in het Ijs. — 464. Het Spook van de Steengroeve. — 465. De Groote Ronde. — 466. Erik, de Cow-Boy. — 467. De Roover uit Eikenloo. — 468. Het Geheim van den Torenkelder. — 469. Lina, de Smokkelaarster. — 470. Twee maal gered. — 471. De zoon van Keizer Karel. — 472. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 473. Djees, de Schoolier. — 474. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 475. De Wilde Ridder en het Kind. — 476. Avonturen in de Grot. — 477. De Luchtvlieger.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

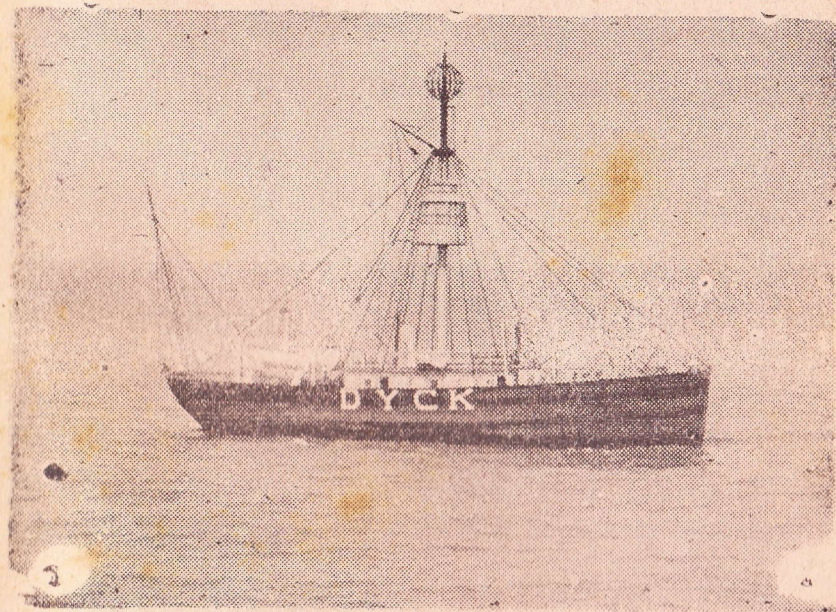
vraagt ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

Prijs: 60 centiemen.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

De Jonge Strandlooper

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

DE JONGE STRANDLOOPER

I.

Pieter Jacobs, een jongen van vijftien jaar, kwam uit school. Hij woonde te Duinkerke, de Fransche havenstad. Hij keek naar schepen in een binnendok. Hij wilde zoo gaarne gaan varen. Die liefde voor de zee was hem als ingeboren. Zijn groote broer Eduard diende op een visscherssloep. Hij was al getrouwd en woonde te Gyvelde, tegen de Belgische grens, maar zijn schip hoorde te Duinkerke thuis. En als het aan de kaai lag, ging Pieter elken dag aan boord.

Zijn vader was ook visscher geweest, maar te vroeg gestorven, nadat hij in een storm bij IJsland een zware verkoudheid had opgedaan, die een hevige longontsteking verwekte.

Moeder was hertrouwd met Henri Ledan; Pieter hield niet van zijn stiefvader, een ruwen man die visch verkocht, maar ook veel in de herberg zat. Henri Ledan zei, dat Pieter niets op zee te maken had. Er was werk genoeg aan den wal,

beweerde hij, al liepen er ook te Duinkerke velen die geen arbeid konden vinden.

Pieter vreesde, dat hij met vader zou moeten mee gaan langs de straat, om visch te verkoopen. Hij benijdde andere knapen, die reeds op een sloep of zelfs op een koopvaardijship dienden.

Pieter slenterde naar zijn huis, dat in een kleine straat stond. Een meisje van een jaar of zeventien kwam hem tegemoet. Het was Leonie, zijn zuster.

— Waarom kijkt ge zoo verschrikt? vroeg de knaap.

— O, er komt bij ons een groote verandering. Morgen verhuizen vader, moeder en gij naar Ooie; ik mag niet mee... ik word meid bij mevrouw Duval. Ik ben daar vanmiddag geweest met moeder. Ik ben wel blij, dat ik te Duinkerke blijf, maar het spijt me, dat ik u niet veel meer zal zien.

Verwonderd keek Pieter zijn zuster aan. Wat hoorde hij nu allemaal?

— Verhuizen naar Ooie? Waar is dat? vroeg hij.

— Een dorpje voorbij Grevelingen.

— En wat moeten we daar doen?

— Ik weet het niet... Moeder zegt er zoo weinig van... Vader zal er ook visch verkoopen... maar dat begrijp ik niet... Hij kan toch

meer verdienen hier in de stad, dan ginder op den buiten.

— Dus ik moet weg van Duinkerke, van mijn school, mijn kamaraden, van de dokken... En gij wordt meid?

— Ja... morgen ga ik in mijn dienst.

Pieter was eensklaps zeer terneergeslagen.

— Henri Ledan is een akelige vent en moeder moet alles doen, wat hij zegt! riep hij nijdig uit.

— Ja, dat is waar...

— O, was vader toch blijven leven!

Dat dachten en zeiden de kinderen dikwijls.

— Ik zal nog in langen tijd niet naar zee mogen! kloeg Pieter. Wat moet ik ginder op den buiten uitvoeren?

— Visch verkoopen, zegt moeder...

— Hee'e dagen met manden aan mijn arm loopen... O, als ik groot ben, zal het niet meer waar zijn! Dan kan mijn stiefvader geen baas over me spelen...

— Overmorgen vertrekt ge al...

— Zoo rap! Hoe kan dat?

— O, de meubels zijn gauw op een wagen geladen... Ge weet, als Ledan iets in zijn hoofd heeft, dat het dan dadelijk moet gebeuren.

De kinderen konden den tweeden echtgenoot van hun moeder, zoo moeilijk « vader » noemen, al moesten ze hem wel zoo aanspreken.

Nu Henri Ledan had dan ook nooit getracht

hun liefde te winnen. Hij was driftig, grof, en deelde heel gemakkelijk oorvegen uit.

Er zijn gelukkig heel andere stiefvaders.

Pieter en Leonie hadden het echter slecht getroffen. En moeder scheen weinig te vertellen te hebben.

Broeder en zuster gingen in huis. De stiefvader was er niet. Moeder pakte reeds van alles in.

— Waarom verhuizen we? vroeg Pieter.

— O, heeft Leonie het u al verteld? Ja, we vertrekken morgen naar Ooie. Vader verdient hier niet genoeg. Ginder zullen we meer geld winnen.

— Op den buiten?

— Ja... Hier loopen er zoo veel met visch rond... En er zijn dan nog winkels ook...

— Moeder, laat mij naar zee gaan? smeekte Pieter.

— Later kunt ge dat doen, als ge nog zin hebt. Maar nu moogt ge er niet meer over spreken... anders wordt vader kwaad. En ik heb een hekel aan die ruzie. Een jongen als gij moet gehoorzaam zijn.

— Hebben we ginder al een huis?

— Natuurlijk...

— Dus vader is het al lang van plan om van Duinkerke weg te trekken?

— Ja, maar denkt ge, dat we alles aan de neus van een kleinen jongen hangen?

— Ik zou liever hier blijven...

— Liever, liever... die vogel zit hoog in de lucht en we kunnen hem niet vangen. Een kind moet onderdanig zijn. Grom niet, dat vader het hoort! Dan zoudt ge weer klappen krijgen...

Moeder was sedert eenigen tijd veel veranderd.

— Allemaal door Henri Ledan, dacht Pieter.

Den volgenden dag moest de knaap bij de verhuizing helpen. De stiefvader achtte het niet noodig, dat Pieter zijn onderwijzer bedankte voor de lessen of afscheid nam van kamaraden.

— Ik zal een briefje naar school zenden, en de geburen hebben met onze verhuizing niets te maken, beweerde Henri Ledan.

De man had een grof gelaat en een paar gluisperige oogen. Hij sprak altijd op kijfachtigen toon tot de kinderen. Voor zijn vrouw was hij vriendelijker.

Moeder zou nu Leonie naar haar dienst brengen. Pieter was bedroefd toen hij van zijn zuster afscheid nam.

— Ik zal nu en dan wel eens naar Ooie komen, beloofde Leonie.

In den namiddag vertrok de wagen met al het huisraad. Vader, moeder en Pieter namen den trein. Henri Ledan beweerde, dat ze nu een beter leven zouden krijgen.

Al woonden deze menschen in Frankrijk en waren ze Franschen, toch spraken ze meestal Vlaamsch. Moeder kende zelfs weinig Fransch. Ze was afkomstig van Gyvelde, en in veel dorpen van Noord-Frankrijk, wordt onze taal nog algemeen gesproken.

De trein reed over Broekburg (Bourbourg) en Grevelingen (Gravelines). Die Vlaamsche namen herinneren ook aan den tijd, toen deze plaatsen tot Vlaanderen behoorden.

De landerijen lagen nog grauw. Het was pas begin Maart.

Toen het gezin van den trein stapte moest het nog een heel eind te voet gaan. Ook Pieter sjouwde met zware pakken.

— O, waar komen we nu toch terecht? dacht hij, en hij voelde reeds heimwee naar Duinkerke.

Nog triestiger was hij, toen Henri Ledan naar een laag huis wees, dat eenzaam in de duinen stond.

— Daar is onze woonst, zei hij. De wagen zal binnen een uur wel hier zijn.

De nieuwe woonst was eigenlijk een oude, vervallen visschershut. Pieter dacht aan de dicht bevolkte straat te Duinkerke, aan de burens, de kamaraden. En hij had wel kunnen schreien... Hoe verlaten zou hij hier zitten! Eén troost had

hij toch: dichtbij ruischte de zee. Hij kon ze dagelijks zien.

De wagen kwam en Pieter moest hard meewerken om hem te lossen. Tot in den nacht werd er gewerkt om alles op zijn plaats te zetten. 't Was wel twee uur, toen Pieter in zijn bed lag, op het laag zolderkamertje... En hij schreide, tot hij in slaap viel...

De volgende dagen was er nog veel te doen. Henri Ledan metselde en timmerde om het oud huis zooveel mogelijk te herstellen.

Daarna ging hij te Grevelingen visch koopen en hij leurde die uit in den omtrek. Soms moest Pieter mee, maar meestal mocht hij thuis blijven. Hij bewerkte met moeder een stukje zandig land, waar ze aardappels plantten en groente zaaiden. Er bleef echter veel tijd over, om naar het strand te gaan... Daar zat de knaap gaarne. Het was, of de zee hem bemoedigde en een beteren tijd beloofde.

Pieter kon niet begrijpen, hoe zijn stiefvader hier meer geld zou verdienen dan te Duinkerke. Ledan vertoefde uren in den kleinen stal. Hij maakte daar een diepen kelder.

— We zullen er visch in bewaren, beweerde hij tot Pieter. Later doe ik zaken in het groot.

Zulk een kelder voor visch! En waar zou die dan allemaal verkocht moeten worden? Pieter

begreep er niets van, en moeder was weinig medeelzaam.

— Laat vader maar begaan! Hij weet, wat hij wil, zei ze, als haar zoon allerlei vragen stelde.

II.

Pieter Jacobs werd ruw in zijn slaap gestoord.

— Opstaan! klonk het.

— Is het al ochtend, moeder?

Verdwaasd zat Pieter recht in zijn bed, op het zoldertje van de kleine woning. Lantaarnlicht bescheen hem. Het was moeder niet, maar zijn stiefvader, die voor hem stond.

— Neen, het is nog geen ochtend, zei Ledan. Maar toch moet ge er uit, om mij te helpen... Vraag nu niets meer en haast u... Zorg, dat ge seffens beneden zijt... Ik laat de lantaarn hier... breng ze dan mee... Niet talmen of ik maak u met een oorveeg klaar wakker.

Verwonderd, en toch nog slaperig, stapte Pieter uit bed. Wat wilde zijn stiefvader nu van hem? 't Was nog nacht. De knaap had niet veel tijd noodig, om zich te kleeden... En weldra daalde hij de ladder af.

Moeder was ook op... Ze schonk koffie in en had een paar boterhammen gesneden... Medelijgend keek ze naar haar zoontje,

— Pieter, eet wat, ge moet met vader mee gaan, zei ze.

— Waarheen? vroeg de jongen.

— Dat zult ge wel zien! Nu hebben we geen tijd om te babbelen! snauwde de stiefvader, en hij deed een grooten hap in een boterham.

Pieter zweeg. Hij kende dien toon van zijn stiefvader te goed... Deze was waarlijk geen gemakkelijke man. En nu vooral scheen hij zeer kort aangeboden te zijn.

Waarom werd de jongen in den nacht uit zijn bed gehaald?

De maaltijd duurde niet lang.

— Doe uw frak aan en bind dezen doek om uw hals, het is koud, zei moeder tot Pieter.

Het was begin April, en dan kunnen de nachten zeer kil zijn.

Henri Ledan en Pieter vertrokken. De stiefvader hield de lantaarn onder zijn jas verborgen.

— Geen woord spreken, zei hij. Als ik me op den grond laat vallen, doet ge het ook en roert ge u niet meer...

Pieter vond dit nog zonderlinger... Het leek wel, of ze op diefstal uitgingen. Waarom stelde vader zich zoo geheimzinnig aan? Ha, het was akelig, zoo in den nacht buiten. Alles leek heel anders dan over dag.

Henri Ledan stapte met Pieter dwars door de duinen naar het strand.

Een maand verbleef het gezin nu al te Ooie. Leonie was er nog niet geweest. En Edward, de groote broer, wist zeker nog niets van de verhuizing af.

Dagelijks had Pieter zich afgevraagd, waarom zijn stiefvader deze eenzame woonplaats verkoos boven het levendige Duinkerke. De vischhandel bracht weinig op. En in het dorp beschouwde men die vreemden als doodarme lieden. Er waren menschen, die bij het koopen van visch, een aalmoes toegaven. En dan spotte Ledan met die domme vlegels.

— Laat ze ons maar voor ongelukkige sukkeelaars aanzien, zei hij eens.

Pieter begreep wel, dat zijn stiefvader heel andere plannen koesterde.

— Nu moogt ge hooren, waarom ik naar dit nest verhuisd ben, zei Henri Ledan, toen ze in de luwte van het duin zaten. 't Is niet om een paar mandjes visch te verkoopen, vervolgde hij. Dat doe ik en dat blijf ik doen, om de menschen en vooral de overheden zand in de oogen te strooien. Ook maak ik de domme kaffers wijs, dat we hier wonen voor de gezondheid van uw moeder, die niet tegen de stadslucht kan. Een mensch moet slim zijn. Luister nu goed. Vanacht beginnen we met ons eigenlijk werk. 't Is uit met uw luieren!

Pieter was zeer nieuwsgierig.

— Straks komt er hier een roeiboort aan, sprak Henri Ledan. Dan moeten we doozen lossen en die hier brengen in de duinen... en daarna van de duinen naar huis. 't Is rap te zijn... De tolbeambten mogen ons niet betrappen... Ze zouden alles afpakken en ons in de gevangenis steken... In die doozen zitten sigaretten en tabak. Ze worden ons uit België gebracht... in het geheim natuurlijk... Want als we die sigaretten en tabak over de grens langs een kantoor verzenden, moeten we veel geld als rechten betalen. Nu betalen we niets en ik verkoop alles met een flinke winst. In België is de tabak veel goedkoper dan hier.

Pieter begreep het al. En hij schrok geweldig. Zijn stiefvader smokkelde met de hulp van een visscher...

— En ik moet mee doen, dacht de knaap.

Dat stond hem tegen, niet alleen uit vrees voor de tolbeambten, die in de duinen en langs het strand patroeljeerden, maar ook omdat hij het een oneerlijk bedrijf vond. Hoe wilde moeder daarin toestemmen? Zijn eigen vader was toch een eerlijke visscher geweest...

— We moeten voorzichtig zijn, vervolgde Henri Ledan. Er kunnen tolbeambten opduiken; als ge onraad merkt, vlucht ge in de duinen... Ge steekt u weg achter een hoogte... ge

roert u niet... Bang mogen we hier niet zijn! Er is dan veel te verdienen.

Ledan gaf nog eenige onderrichtingen... En toen zweeg hij... Pieter durfde niet te zeggen, dat hij een afkeer voelde voor zulk soort werk.

Hij hoorde de golven ruischen... Ginds op zee flikkerde een licht... Dat was van het vuurschip Dijck, een vaartuig, dat daar altijd bij een zandbank lag, met zeven mannen aan boord. Deze bleven een maand, op het vastliggend schip, zonder afgelost te worden. Ze zorgden, dat het licht helder brandde, om voorbijvarende schepen te waarschuwen voor de gevaarlijke ondiepten. Bij mist lieten ze de sirene werken.

Trouw hielden die stoere mannen de wacht, ook als de storm woedde en massa's water over het vastliggend schip stortten.

— En ik, zoon van een braven visscher, moet smokkelen! dacht Pieter. O, hoe kan moeder dat willen!

Rechts van hem flitste de vuurtoren van Grevelingen, links die van Calais en nog verder straalde het machtige licht van Gris-Nez, al seinen voor den zeevaarder in het Kanaal, het Nauw van Calais en de Noordzee.

— Maar wij moeten in het donker wroeten... De menschen mogen ons werk niet zien, dacht Pieter bitter.

Plots stond zijn stiefvader op.

— Kom mee! zei hij.

Pieter schrok. Was er gevaar? Maar ze smokkelden nu nog niet... En Henri Ledan zou zich immers voor tolbeambten verborgen houden.

Ze stapten over het strand.

— Daar komt de boot, fluisterde de stiefvader.

Had hij dan een signaal gezien? De knaap begreep er niets van. Hij bemerkte nu een vagen vorm en weldra naderde een boot, die echter wegens de ondiepte op eenigen afstand moest blijven. Even zwaaide Ledan met zijn lantaarn, die hij van onder zijn jas haalde. Dan blies hij het licht uit.

Twee mannen kwamen in hooge zeelaarzen door het water. Ze brachten doozen mee. Pieter begreep, dat verder in zee een sloep lag, die niet dicht genoeg kon naderen, zonder vast te loopen. Met een lichtere roeiboort voerde men de smokkelwaar aan, en het laatste eindje moest te voet afgelegd worden.

— Pak op! beval Ledan tot Pieter.

Ze droegen de doozen naar het duin. Voortdurend speurde de stiefvader links en rechts. Steeds konden er tolbeambten opdoemen.

Henri Ledan en de jongen draafden gedurig heen en terug. Ze moesten haast maken.

Pieter voelde zich eigenlijk ellendig... Hij deed dit werk voor de eerste maal en reeds haatte

hij het. Maar hij moest gehoorzamen; hij was veel te bang van zijn stiefvader om tegen te spartelen.

De roeiboort vaarde eenige malen over en weer.

— Dit is de laatste vracht, zei dan een der geheimzinnige matrozen. De schipper verwacht u morgen om drie uur te Duinkerke.

— Ik zal er zijn...

— Goede zaken!

— Goede reis!

Nu moesten Ledan en Pieter nog al die doozen door het duin naar huis brengen. Pieter begreep thans, waarvoor de geheime kelder diende. Hier werd de smokkelwaar geborgen. Het was hoog tijd, want de eerste morgenklaarte kwam al in de lucht.

— Ge hebt goed gewerkt... ga naar bed! zei Ledan tot Pieter.

De jongen klom naar het zoldertje; hij was erg moe, en met welbehagen kroop hij onder de dekens. Hij sliep vlug in.

Toen Pieter wakker werd, was het bijna mid-dag. Verdwaasd keek hij op. Wat was er toch gebeurd? O, ja, nu herinnerde hij het zich. Hij had gesmokkeld... en hij zou het nog moeten doen...

Pieter kleepte zich vlug... Toen hij beneden kwam, trof hij zijn moeder alleen aan...

Ledan was naar Duinkerke.

— Ik heb u maar laten slapen, zei moeder.

— Weet ge wat ik moet doen van vader?

— Natuurlijk!

— Smokkelen...

— Och, dat is vreemd den eersten keer, maar het went wel...

— Moeder, vindt gij dat dan goed?

— Vader wil het... Hij verdiende te Duinkerke niet genoeg met den vischhandel... Daarom zijn we verhuisd... Hier kunnen we veel verdienen...

— Met smokkelen, moeder! Dat is toch niet eerlijk... Hoe kunt ge dat toelaten? O, ik heb er een hekel aan...

— Vader zal wel zorgen, dat ge niet door de tolbeambten gepakt wordt...

— 't Is dät niet, moeder... We zijn oneerlijk.

— Kom, kom, zoo veel menschen smokkelen... We bestelen niemand.

— De regeering toch...

— Och, jongen, ge moet daar niet zoo over nadenken...

— O, laat me naar zee gaan als Eduard!

— Vader wil het niet... Wacht dan tot ge grooter zijt. En wees hier gehoorzaam... anders is het altijd ruzie... Zet u nu aan tafel, en eet...

Moeder wilde niet verder spreken over dat smokkelen.

III.

Den heelen Zomer duurde het geheimzinnig bedrijf voort. Eens had Pieter aan zijn stiefvader gezegd, dat hij dit werk haatte en hij het van zijn eigen vader nooit had mogen doen. Maar de jongen kreeg toen een pak slaag... Moeder zei ook, dat hij zwijgen en gehoorzamen moest.

Pieter was menigen nacht op gang; niet alleen bracht de sloep smokkelwaar aan, maar Ledan en Pieter moesten ook doozen tabak en sigaretten naar herbergen en winkels brengen, soms heel ver van huis. Geregeld kwamen er 's nachts mannen in het huisje. Ze dronken brandewijn, spraken ruw en vloekten... Ze namen tabak mee. Ledan en Pieter droegen kruiken alcohol naar het strand en de visschers namen dien naar België mee. Zoo sneed het mes aan twee kanten. Om voor de menschen te gebaren, dat hij een middel van bestaan had, leurde Ledan nog met visch.

Menigmaal als hij 's nachts in het duin lag, keek Pieter naar het licht van het vuurschip « Dijck », en dan wenschte hij daar ook te mogen zijn, om eerlijk dienst te doen voor het welzijn van de zeevaarders. Of hij dacht aan zijn broer, die een brave visscher was. Eduard wist

nu, van de verhuizing. Hij was een keer geweest. Pieter mocht hem echter niets vertellen van het smokkelen.

— Als ge het durft, sla ik u in tien stukken! had zijn stiefvader bedreigd.

De arme jongen moest zijn geheim alleen dragen en hij leed er veel onder.

Het was November geworden. In een donkeren nacht waren Ledan en Pieter weer op het strand. Haastig droegen ze hun eerste vracht weg. Eensklaps rezen er twee gedaanten als uit den grond op.

Tolbeambten! dacht Pieter, en het was of zijn hart stil stond.

Nu liep het mis en hij zag in den geest reeds de gevangenis.

— Halt! klonk het.

— Laat alles vallen! zei Ledan, die zelf zijn doozen neer gooide.

Hij greep Pieter bij de hand.

— Loopen! beval hij.

Ze vluchtten het duin in. Maar een hond zette hun na. Het dier sloeg zijn tanden in den frak van Pieter, die van angst een gil slaakte.

Maar zoo gauw gaf Ledan den strijd niet op. Vlug haalde hij een revolver te voorschijn... een schot klonk... en de hond der tolbeambten viel neer.

— Rap nu! snauwde Ledan. Niet bang zijn, ze krijgen ons niet.

En de wedren werd voortgezet. Pieter hoorde nog even het laatste gehuil van het arme dier; het sneed hem door het hart. De tolbeambten poosden bij hun stervenden hond. Ze moesten hem afmaken...

De smokkelaars waren ontsnapt. Hijgend bereikten ze hun huis en traden door de achterdeur binnen.

— Rap in uw bed, zei Ledan. En als de ambtenaren kloppen, antwoordt ge niet. Ik zal ze wel ontvangen. Moesten ze u ondervragen, dan weet ge van niets en ligt ge van gisteravond negen uur te slapen. Goed verstaan?

— Wat is er? vroeg moeder van uit haar slaapkamertje.

— Zwijgen! gebod Ledan.

Bevend legde Pieter zich te bed. Angstig luisterde hij. Zouden de tolbeambten komen? Dan moest hij liegen... Zoo kwam men van het eene kwaad in 't andere.

Even later meende hij stemmen te hooren. Zijn hart bonsde weer. Maar de stemmen verstierven. Zeker gingen de tolbeambten voorbij, en hadden ze geen achterdocht tegen zijn stiefvader.

Pieter kon nog niet slapen. Hij was te opgewonden. Hij dacht gedurig aan het oogenblik,

dat de hond hem bij zijn jas greep... Het afgerichte dier beet niet... Hij wilde hem alleen vast houden, tot zijn meesters kwamen. Maar Ledan schoot het onbarmhartig dood. Pieter had niet geweten, dat zijn schoonvader een revolver bezat. Was dat alleen voor honden? Of zou hij ook op tolbeambten vuren?

— 't Ware moord, zei Pieter huiverend. O, wat zal er allemaal gebeuren? En hoe lang moet ik nog aan dat ellendig werk mee doen? Was ik maar op zee!

Den volgenden morgen scheen Ledan zeer zenuwachtig. Weer drukte hij Pieter op het hart bij een verhoor hardnekkig te liegen.

— De mannen met de boot zullen mijn schot gehoord hebben en wel rap ontkomen zijn, sprak hij.

Er kwamen geen tolbeambten of gendarmen. Men wantrouwde blijkbaar Ledan niet... en dacht, dat hij zijn kost met den vischhandel verdiende.

— De heeren zijn toch niet slim, spotte Ledan. 't Is waar dat ik op 't dorp heb verteld, dat we hier buiten zijn komen wonen voor de gezondheid van moeder. We moeten ons nu een tijd stil houden...

's Anderdaags vernam Ledan, dat een bekend smokkelaar uit Grevelingen aangehouden was. Men verdacht hem.

— Ze zullen hem los moeten laten, sprak Ledan. Niemand kan iets tegen hem bewijzen... Ze zoeken veel te ver...

En twee dagen later werd de man inderdaad op vrije voeten gesteld.

Pieter kreeg nu een week vacantie. Op zekeren avond vroeg hij:

— Vader, mag ik naar zee gaan als visschersjongen? Ik ben nu zoo bang van 't smokkelen...

— Begint ge weer te zagen? schoot Ledan nijdig uit. Bang, omdat we eens op tolbeambten gebotst zijn? Hebben ze ons kunnen pakken? En hun hond moest uw frak rap los laten... Bang voor zulk een kleinigheid en ge zoudt vischer willen worden! Op zee komt er wel wat anders kijken...

— Maar dat is eerlijk werk...

— Eerlijk! Wilt ge beweren, dat ik een dief ben! Wat kunnen mij tolbeambten schelen! Dat ze ons gerust laten! Ik zal u ook met een revolver leeren schieten...

— Neen, dat niet, sprak moeder nu.

— Wilt ge hem dan opkweeken als een papman? Met een suikerventje kan ik niets doen... Ha, liever een tolbeambte neerschieten dan me in de gevangenis laten steken.

— Maar ik doe dat niet! riep Pieter verontwaardigd uit. 't Is al erg, dat ik een smokkelaar ben. Een moordenaar worden, dat nooit!

— Wilt ge wel eens uw brutalen snuit houden? Ware ik niet met uw moeder getrouwd, dan kondt gij uw boterham bedelen!

— Een visscher bedelt niet.

— Nu is het genoeg, en Henri Ledan gaf Pieter een draai om de ooren.

Een oogenblik balde de knaap de vuisten.

— Vader zou me nooit laten smokkelen hebben! schreeuwde hij.

Toen kreeg hij een schop.

— Naar boven... ik wil u vandaag niet meer zien! raasde Ledan.

— Wees niet zoo geweldig! zei moeder.

— Geweldig! Ik zal den nietwaard op mijn manier kweeken! Hij zou zeker een fijne heer willen zijn... een luiaard... Moei gij er u niet mee...

Pieter vluchtte de ladder op. En boven snikte hij zijn led uit.

— O, leefde mijn vader toch nog! zei hij.

IV.

Na een goede week werd het smokkelen hervat; maar het bootje legde nu op een andere plaats aan. Pieter durfde zijn vader niet te weerstaan; hij had leeren schieten en droeg een revolver in zijn zak.

— Maar ik zal hem nooit gebruiken, zoo was hij vastbesloten.

Het was bijna midden December; het stormde geweldig. En daarbij vroom het zeer streng.

Toch moest Pieter 's avonds laat met zijn stiefvader mee. Er zou met dit weer natuurlijk geen sloep komen, maar Ledan wilde tabak halen, die nog in de duinen verborgen zat. Ze hadden, daar de boot veel verder aanlegde, niet alles dadelijk naar het keldertje kunnen voeren.

Ledan en zijn stiefzoon traden buiten. De zee hilde vreeselijk. En de gure wind beet door merg en been.

— We zullen geen tolbeambten ontmoeten, sprak Ledan. Die zitten ergens bij het vuur. Het is uitmuntend weer voor ons.

Toen ze niet ver van het strand waren, zei Pieter eensklaps:

— Ze geven seinen op zee...

Ledan keek op.

— Ja, waarachtig, ze zwaaien met een licht. Er is een schip in nood, sprak hij.

Beiden staarden naar het noodsignaal.

— 't Vuurschip Dijck ligt niet meer op zijn plaats, hernam Ledan. Het zal door den storm losgeslagen zijn. En voorzeker drijft het daar weg... en geeft de bemanning seinen...

— O, vader, laten we rap naar Grevelingen

loopen, om het te zeggen... De reddingsboot zal uitvaren.

— Zijt ge gek! En ons zelf verraden zeker! De overheid zou vragen, wat wij zoo laat op het strand deden bij dat slecht weer, en al rap begrijpen, dat wij de smokkelaars geweest zijn, die den hond van de tolbeambten dood schoten. Wij hebben niets gezien...

— Dan moeten die menschen verdrinken!

— Tut, tut, de kustwacht van Grevelingen moet maar uitkijken... Wij hebben wat anders te doen...

Pieter beefde van verontwaardiging. Als echte schurken, als gewetenlooze strandloopers zouden ze eerlijke zeelieden laten verdrinken, de mannen van de Dijck, die altijd zelf waakten voor de veiligheid van anderen. De ongelukkigen konden zelfs niets doen, want hun schip bezat geen middelen om zich voort te bewegen. Het was overgeleverd aan de woedende golven.

— We moeten helpen! schreeuwde Pieter.

— We helpen niet... Vooruit, we trekken verder! snauwde Ledan.

— Neen... dan zijn we lafaards.

De stiefvader gaf Pieter een duw.

— Moet ik u vooruit schoppen, onnoozelaar! bromde hij. Ons zelf in het kot helpen... Ge hebt geen verstand, ezell! Houd liever uw mond!

— En toch ga ik naar Grevelingen! kreet Pieter.

Hij vluchtte weg. Ledan zette hem nijdig na, maar kon hem niet inhalen. Pieter rende, en sprong, doch spoedig hijgde hij naar adem. Hij kon het met die haast niet volhouden tegen den hevigen wind in. Afgemat viel hij aan den duinrand neer. Hij weende van woede.

— Ledan is een ellendige lafaard, en zoo'n vent kan ik geen vader noemen! snikte de arme knaap.

Na wat gerust te hebben, wilde hij verder gaan, maar plots hoorde hij stemmen. Er naderden twee mannen; het waren tolbeambten. Pieter luisterde ingespannen.

— Ja, het zal de Dijck zijn... we moeten telefoneeren naar Grevelingen, zei er een.

— Het licht van 't schip is gedoofd; de elektrische leiding is gebroken of de machine werkt niet meer. Ze zwaaien met een fakkel, sprak de ander.

— Laten we ons haasten...

Pieter voelde zich verlicht. De douaniers zouden hulp inroepen.

— En voor zulke eerlijke ambtenaren moet ik mij verduiken, omdat ik een gemeene strandlooper, een smokkelaar ben, zei Pieter. Maar ik doe niet meer mee... Liever loop ik weg...

Hij zocht wat beschutting achter een duin...

Nu seinden de schipbreukelingen niet meer. Zou het schip al omgeslagen en gezonken zijn?

— O, God, bewaar hen, dat ze gered mogen worden! bad de ontroerde visscherszoon.

Het leek of er allerlei geweldige stemmen uit zee kwamen, en over strand, duin en land gierenden.

De koude was geweldig. Pieter hield het niet meer uit. Hij kon hier toch geen hulp bieden. Als versteven krabbelde hij recht. Plots schrok hij bij de gedachte aan huis... Zijn stiefvader zou hem geweldig mishandelen, daar kon de knaap wel op rekenen.

— Ik ga er niet heen, besloot hij.

Maar moest hij dan den heelen nacht door die bittere koude rond dolen? Hij wist een boerderij staan en zou trachten daar in de schuur te geraken. Dit gelukte en Pieter kroop in het hooi.

Den volgenden morgen werd hij wakker door gerucht in den stal naast hem. Pieter keek verstuft op. Waar was hij nu? Maar dadelijk herinnerde hij zich alles... En wat nu?

— Ik smokkel niet meer, zei Pieter bij zichzelf. 's Nachts rond zwerven, met een revolver in mijn zak en eerlijke zeelieden moeten laten verdrinken, omdat we geen overheden onder de oogen durven komen... neen, ... dat doe ik niet...

En het was of vader uit den Hemel hem goedkeurend toeknikte.

Maar wat dan?

Pieter besloot naar Gyvelde te gaan en alles aan zijn broer Eduard te vertellen. Van moeder kon hij geen hulp verwachten. Eerst wilde hij weten, wat er verder met de Dijk gebeurd was.

Ongemerkt kon Pieter uit de schuur sluipen. Hij trok door den polder naar de duinen. Het stormde nog... Van op een zandheugel zag de knaap eensklaps het ongelukkige lichtschip... Het lag zeer overzij dicht bij de kust. Het was daar vast geloopt en werd door hooge golven gebeukt. Zou de bemanning gered zijn?

Op het strand stonden eenige personen. Pieter ging naar hen toe. Hij schrok... Tusschen ijsblokken lag een doode... Het was Huysman, de kapitein van de Dijk... Hij had de boot willen uitzetten en was toen van het vuurschip geslingerd... Ontroerd sloeg Pieter een kruis.

Onder de omstanders herkende hij den eerwaarden heer Courguin, pastoor van Ooie, dokter Blanckaert en de zeelieden Charles Friscourt, Alfred en Alfons Fiolet en Pascal Agnieray.

Pieter hoorde, dat de Dijk reeds den vorigen namiddag van zijn kettingen losgeslagen was en op de woedende zee rond dreef. De kustwacht

had het bemerkt en van uit Grevelingen en Calais waren reddingbooten uitgevaren, maar de koene bemanningen konden in de duisternis en de hooge golven het vuurschip niet ontwaren. De boot uit Grevelingen was zelfs, met groot gevaar voor de inzittenden, op het strand geworpen. In den nacht berichtten tolbeambten, dat ze noodseinen zagen. In den morgen was de boot van Calais opnieuw vertrokken, maar ze kon door den storm het wrak niet bereiken... Zouden er nog overlevenden aan boord zijn? Het was moeilijk dit uit te maken... Telkens verborgen de hooge golven het ongelukkig vaartuig... Maar eensklaps riep iemand:

— Men geeft een sein!

En inderdaad, ginds zwaaide iemand met een doek... De pastoor teekende een groot kruis in de lucht, als om Gods hulp voor de schipbreukelingen af te smeeken.

De dokter hield zich gereed, om geredden geneeskundige hulp te bieden. En de zeelieden overlegden, hoe ze de arme mannen van de Dijk konden halen...

— En mijn stiefvader is hier niet, dacht Pieter. Hij weet, dat er menschen in nood zijn, maar hij ligt zeker te slapen...

De zeelieden hadden een lijn. Het werd laag water. En de flinke kerels stapten in den ijskou-

den vloed, elkaar vast houdend om recht te blijven in de woedende golven...

Zoo konden ze dicht bij het wrak komen... Ze stonden tot aan de borst in het water... Daar bemerkten ze een man, die door de opening van den lichttoren keek...

— Kom naar voren... we zullen een koord gooien! riep iemand.

De schipbreukeling worstelde door de golven, welke het dek overspoelden, naar den voorsteven; men wierp een lijn... Hij greep ze en bond ze vast... De zeelieden hielden het ander eind... De matroos liet zich glijden... men ving hem op... Hij heette Vanhille.

— Er zijn nog twee mannen, zei hij klapper-tandend. De anderen leven niet meer...

De beide overigen werden op dezelfde wijze gered. Men hielp ze naar het strand. Zij en de redders waren als met ijsschollen bedekt... Vier mannen hadden het leven verloren... weggeslagen door de golven...

Men bracht de drie matrozen naar een huisje, waar de dokter ze de noodige zorgen gaf, want ze waren geheel uitgeput.

De bewoners hadden al voor een goed vuur gezorgd en warmen drank...

— Drie geredden, zei Pieter. En Ledan zou ze allen hebben laten verdrinken...

Nu moest de knaap zorgen, dat hij weg

kwam. Zijn stiefvader mocht hem niet vinden. Het speet Pieter, dat hij geen afscheid van moeder kon nemen. Hij had juist geld genoeg om te Grevelingen wat brood en een kop koffie te kopen en den trein te nemen naar Duinkerke. Hier bezocht hij Leonie, die raar opkeek van alles wat ze hoorde.

— Eduard is thuis, ga naar hem toe, zei de zuster en ze gaf hem reisgeld.

Zoo bereikte Pieter Gyvelde, waar groote opschudding heerschte, want een der omgekomenen van de Dijk was van hier afkomstig...

— Wien we daar hebben, zei Eduard, de groote broer.

— Ik ben weggelopen, sprak Pieter.

— Zoo, zoo...

— Omdat ik niet meer wil smokkelen.

— Smokkelen!

En Eduard en zijn vrouw Emilie keken den knaap verbaasd aan.

Pieter verhaalde alles en toonde den revolver.

— Ledan is een deugniet, zei Eduard verontwaardigd. Hoe jammer, dat moeder met hem getrouwd is. Maar gij keert niet meer naar dien kerel terug. Ha, hij zou zeelieden, als die van de Dijk en als wij natuurlijk ook, laten verdrinken! Het is goed, dat gij weggelopen zijt. Ik

zal aan moeder schrijven, dat gij met mij naar zee gaat. En als Ledan u wil terug halen, klaag ik hem bij de politie aan. Hij zal zich wel koest houden.

— Steek eerst dien revolver weg! zei Emilie angstig. 'k Ben benauwd van die gevaarlijke dingen.

— Zeelieden laten verdrinken, maar tolbeambten, die hun plicht doen, durven neerschieten, de lafaard! hernam Eduard nijdig.

Ledan was woedend toen de brief van Eduard kwam. Maar hij zou geen moeite doen om Pieter terug te krijgen.

— Als de ezel liever op zee zwalkt, dan hier veel geld te verdienen, moet hij het weten, zei hij. We vertrekken... anders verraadt uw oudste ons nog...

Moeder was in hart blij, dat Pieter niet meer moest smokkelen...

Pieter is nu scheepsjongen op een Duinkerker sloep... en zijn eerlijken arbeid wil hij gaarne verrichten...

Ledan verliet Ooie... Hij zou trachten op de eene of andere manier geld te verdienen op een andere plaats.

Maar met smokkelaars loopt het toch eens mis.

De vreeselijke ramp van het vuurschip Dijk had plaats op 13 en 14 December 1933, zooals men in de dagbladen heeft kunnen lezen.

E I N D E